

بررسی ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم

علی دلاور^۱، محمود گلزاری^۲ و عباس شجاعی^{۳*}

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم در جهت پیشگیری به موقع از وقوع جرم، آشنایی و درک بیشتر این ویژگی‌های شخصیتی در آنان و بدست آوردن قواعدی جهت طبقه‌بندی افراد مجرم بر اساس پرسشنامه‌ی شخصیتی MMPI-2^۴ بود. نمونه‌ی این پژوهش شامل ۸۱ نفر زن مجرم بود که به گونه‌ی تصادفی از جامعه در دسترس در چهار گروه انتخاب گردید (سرقت، قتل، اعتیاد، منکرات) و پرسشنامه‌ی شخصیتی MMPI-2^۵ بر روی آنان اجرا شد.

پیشگفتار

ترددیدی نیست که بشر از هنگام کودکی با داده‌هایی که با آن‌ها متولد شده، آمادگی پذیرش محیط خارجی را پیدا می‌کند و کم در طول زمان شخصیت او با توجه به ساختارهای فردی و اجتماعی ایجاد می‌شود. بدین‌سان اگر شخصیت را عبارت از تمامیت جسمی و روانی بدانیم، این تمامیت به عامل‌های متعدد فردی و اجتماعی و بویژه محیطی ارتباط پیدا می‌کند، شخص کامل و کامل‌تر می‌شود و به قوام شخصیت می‌رسد مگر این که عامل‌های این تکامل و قوام را در اختیار نداشته باشد و یا در طول حیات این عامل‌ها دچار اختلال شوند. بدین‌سان هنگامی که سخنی از «الف» یا «ب» پیش کشیده می‌شود، هیئت خارجی و همچنین ساختمن روانی او در ذهن جای می‌گیرد و شخصیت او در نظر مجسم می‌شود (نوبهار، رضا، ۱۳۷۷).

¹- استاد دانشگاه علامه طباطبائی.

²- استاد دانشگاه علامه طباطبائی.

³- کارشناس ارشد روان‌شناسی.

*- نویسنده‌ی مسئول مقاله: Abbasshojaati@yahoo.com

شدت و ضعف عناصر تشکیل دهنده ی شخصیت در میان آدمیان با توجه به کثرت تعداد این عناصر به حدی است که موجب وجه تمایز هر فرد آدمی از دیگر آدمیان می شود. این وجه تمایز که «منش» نامیده می شود، سبب می گردد که هر آدمی در برابر محركی واحد، واکنشی ویژه به خود نشان می دهد، زیرا آدمیان اگر چه همگان دارای شخصیت به مفهوم عام خود هستند، ولی همگی دارای «منش» واحدی نیستند و هر یک در برابر فشارهای خارجی واکنشی متفاوت از خود بروز می دهند. هر فرد انسانی در برابر محركی واحد واکنش ویژه از خود بروز می دهد که معرف شخصیت ویژه ی اوست که این جنبه ی اختصاصی شخصیت هر کس همان «منش» اوست که از منش دیگر کسان متمایز است (کی نیا، مهدی، ۱۳۷۴).

دقت در شخصیت می تواند راهگشایی ورود به دنیای افراد گوناگون باشد که هر یک در برخورد با مسائل فردی و اجتماعی رفتارهای ویژه و گاه مشخصی از خوبیش نشان می دهد و بی تردید شخصیت افراد به یکدیگر شباهت هایی دارد. با این حال در برخی از وجوده نیز اختلافات فراوان است. شخصیت مجرم جدا از شخصیت غیر مجرم نیست، ولی می توان هم آواز با «زان پیناتل» جرم شناس معروف فرانسوی اعلام کرد که گرچه مجرمان از نظر ماهوی یک هسته مرکزی شخصیتی جدا از دیگران ندارند، اما از نظر درجات وجوه شخصیت باید مورد توجه قرار گیرند (نویهار، رضا، ۱۳۷۷).

در واقع هر نوع «شخصیت» با همه ی انساباتی که دارد، به احتمال زیاد دارای وحدت و خصوصیت منحصر به فرد خود است. مثلاً یک نفر همیشه مرتکب جرایمی از نوع سرقت و دیگری قتل و دیگری هتك ناموس می شود (حیدریان، محمود، ۱۳۴۶).

خانواده به عنوان نخستین واحد در اجتماعی شدن افراد است. تعامل فرزندان با یکدیگر و پدر مادر پایه های نخستین شخصیت را پی ریزی می کند. از آن جا که نقش زن (مادر، خواهر...) در جامعه ی ما به عنوان عامل تعلیم دهنده و تربیت کننده، خیلی بیش تر از مرد (پدر، برادر...) است، بنابراین وجود انحراف و ناهنجاری در رفتار آنان می تواند آسیب هایی جدی و جبران ناپذیر به بافت و ساخت جامعه وارد آورد و زمینه را برای بروز و ظهور مجرمان جدید فراهم آورد. زن مجرم نه تنها خود بلکه با تحت نفوذ قرار دادن دیگران با فریب و نیزگ و همراه کردن مردان با خود (از راه تاثیر نیروی جنسی) جامعه را به تباہی می کشاند و دیری نمی یابد که این فرشتگان به شیاطینی تبدیل می شوند که هیچ کس و هیچ چیز از انحراف آنان در امان نمی ماند (حیدریان، محمود، ۱۳۴۶).

فرضیه‌های پژوهش

- (۱) ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم در چهار گروه با هم متفاوت است.
(۲) ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم با گروه غیر مجرم متفاوت است.
داده‌های بدست آمده به وسیله‌ی آنالیز واریانس تست شفه، t test و کای اسکور به وسیله‌ی نرم افزار spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان دهنده‌ی این بود که ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم با زنان غیر مجرم متفاوت بود. همچنین این ویژگی‌ها در بین گروه‌های مجرم نیز با هم متفاوت بود.

واژه‌های کلیدی: زنان مجرم، زنان غیر مجرم، جرم، ویژگی‌های شخصیتی، پرسشنامه‌ی MMPI-2

پیشینه‌ی پژوهش

اندرسون و هولکامپ (۱۹۸۳) از میان پنج کد MMPI مشاهده کردند که این صورت بندی‌ها درباره‌ی آدمکشان صدق می‌کند.

الف) آدم کشانی که بیش ترین برافراشتگی را در نوع کد F ۶-۷-۸ (SC-PA-Pt-F) داشتند، دارای آشفته ترین سوالیق و دچار گم گشتگی، ناپختگی و به احتمال زیاد نقص ذهنی داشتند، آن‌ها معمولاً به کشتن افراد بیگانه گرایش داشتند (داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴) کالدول (۱۹۷۲) بیان می‌دارد، شخصی که نیمرخ ۹-۸-۴ (PD-SC-MA) را دارد، ممکن است دارای پیشینه‌ی مکرر پرخاشگری همراه با آسیب رساندن به دیگران باشد (داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

"مک کرری و چارلز" ویژگی‌ها و شکل‌های متفاوت تعریف شده از نیمرخ MMPI را در مورد ۴۷۶ نفر از متخلفان، برای سوء رفتار، حمله، تهدید و تهاجم‌های غیر تهدیدی را مورد مطالعه قرار دادند. زنانی که دارای حملات تهدیدی بودند، در مقیاس‌های HY (هیستری) و MF (مردانگی-زنانگی) پایین تر از زنان غیر مهاجم بودند. نیمرخ ۴-۸-۸ (pd-sc) بیش ترین درصد برافراشتگی را در تهاجم‌های تهدیدی داشتند (مک کرری، چارلز، پ، ۱۹۷۶).

کنیزلی و همکاران (۲۰۰۰)، نیمرخ‌های ۲-۲ MMPI و توانایی دو مقیاس استرس پس از سانجه (PS و PK) جدیدش را برای متمایز کردن زنانی که برای اعتیاد به مواد مخدر تحت درمان بودند و گزارش‌های مثبت و منفی از تاریخچه‌ی سوء استفاده جنسی کودکی داشتند را مورد ارزیابی قرار دادند. نتایج نشان دهنده‌ی این بود که گروهی که مورد سوءاستفاده جنسی قرار

گرفته بودند، به گونه‌ی مشخصی در مقیاس‌های F (احساس بد)، HS (خود بیمار انگاری)، D (افسردگی)، Hy (هیستری)، Pd (انحراف جامعه سنتیزی)، Pa (پارانویا)، Pt، Sc، (ضعف روانی)، (اسکیزوفرنیا)، دارای میانگین بالاتری نسبت به گروه دیگر (عدم پیشینه‌ی سوءاستفاده‌ی جنسی) بودند. یک ارزیابی تشخیصی به یک تابع خطی از مقیاس‌های L (دروغیاب)، F (احساس بد)، Hy (هیستری)، MF (مردانگی، زنانگی)، Sc (اسکیزوفرنیا)، PK (استرس پس از سانحه) که به درستی ۷۵٪ را با پیشینه‌ی مثبت از تجاوز جنسی و ۷۷٪ را با پیشینه‌ی منفی از تجاوز جنسی دسته‌بندی می‌کند، منجر شد.

اسوو و همکاران (۲۰۰۷) نیمرخ‌های MMPI-2 را برای سه گروه از کودکانی که در مراکز نگهداری بودند، مورد مقایسه قرار دادند (گروه نخست کودکانی که مورد بد رفتاری قرار گرفته بودند، گروه دوم کودکان نامشروع و گروه سوم کودکان عادی). نیمرخ‌های کودکانی که مورد بد رفتاری قرار گرفته بودند، در مقیاس‌های F (احساس بد)، Pd، (انحراف جامعه سنتیزی)، Pa (پارانویا)، Sc (اسکیزوفرنیا)، Ma (مانیا) و Si (درون گرایی اجتماعی)، نمره‌یا بیشتر و در مقیاس K (حال دفاعی و محافظت از خود) دارای ۵ نمره‌ی پایین‌تر نسبت به دو گروه دیگر بودند.

شری و همکاران (۲۰۰۹) با استفاده از پرسشنامه‌ی شخصیتی MMPI-2، ویژگی‌های شخصیتی و آسیب‌شناسی روانی مهاجمان جنسی اینترنتی را برای تشخیص تفاوت نیمرخ شخصیتی با مهاجمان جنسی عمومی (متعرضان به کودکان و متباوزان به عنف) مورد ارزیابی قرار دادند. یافته‌های شناس دهنده‌ی این بود که نمره‌های مهاجمان جنسی اینترنتی به گونه‌ای معنی دار در مقیاس‌های L (دروغیاب)، F (احساس بد)، Pd، (انحراف جامعه سنتیزی)، Sc (اسکیزوفرنیا)، نسبت به گروه مهاجمان جنسی عمومی پایین‌تر بود.

هدف‌های پژوهش

الف - بین ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم در چهار گروه از نظر مقیاس‌های بالینی 2 - MMPI تفاوت وجود دارد.

ب - بین ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم با گروه غیر مجرم از نظر مقیاس‌های بالینی 2 - MMPI تفاوت وجود دارد.

اهمیت پژوهش

این پژوهش در پی شناخت ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم و ارتباط این ویژگی‌ها با نوع جرم ارتکابی آنان می‌باشد، با شناخت این ویژگی‌ها می‌توان افراد در معرض خطر را به موقع شناسایی نمود و از بروز ارتکاب جرم به وسیله‌ی آنان جلوگیری کرد که از این راه هم می‌توان از ضرر اقتصادی که گریبانگیر جامعه می‌شود، جلوگیری نمود و هم در جهت پیشبرد سلامت و امنیت اجتماع گام برداشت و به سلامت روانی افراد جامعه کمک نمود. همچنین می‌توان از یافته‌های بدست آمده به قواعدی در جهت طبقه‌بندي افراد مجرم براساس نتایج MMPI-2 دست یافت.

روش پژوهش

این مطالعه از نوع بنیادی کاربردی و روش آن توصیفی و از نوع همبستگی انتخاب شده است.

جامعه‌ی آماری

جامعه‌ی آماری این پژوهش شامل کلیه‌ی زنان مجرم در شهر تهران در سال ۷۹ با ویژگی‌های زیر بوده است.

(الف) کلیه‌ی زنانی که دست کم یک نوبت درگیری با مراجع قضایی و دادگاه داشته‌اند و مدتی را در محکومیت گذرانده‌اند اعم از ای نکه هم اکنون در زندان باشند، یا این که در مراکز ویژه از آن‌ها نگهداری شود.

(ب) کلیه‌ی زنان مجرم (مجرد، متاهل، بیوه، مطلقه) با حداقل ۱۸ سال سن

(ج) کم ترین تحصیلات دوم راهنمایی

نمونه و روش نمونه‌گیری

از بین ۵۰۰ نفر جمعیت آماری زنان مجرم در زندان اوین، کمیته‌ی آسیب‌های اجتماعی، مرکز بهزیستی امیدوار، واقع در شهر تهران، اعتیاد (۱۶۰ نفر)، منکرات (۲۰۰ نفر)، قتل (۴۰ نفر)، سرقت (۸۰ نفر)، تعداد ۲۰۰ عدد پرسشنامه به واجدین شرایط به صورت تصادفی داده شد (به وسیله‌ی مددکاری زندان و پژوهشگر). پس از کنار گذاشتن پاسخنامه‌های ناقص برگشتی، ۸۱ مورد آن برای تجزیه و تحلیل در چهار گروه، اعتیاد (۱۳ نفر)، سرقت (۱۱ نفر)، قتل (۱۰ نفر) و منکرات (۴۷ نفر) مورد استفاده قرار گرفت.

همچنین تعداد ۸۰ عدد پرسشنامه بین زنان غیر مجرم در مراکز خدماتی، درمانی، ورزشی و آموزشی واقع در مناطق گوناگون جغرافیایی شهر تهران به گونه‌ی تصادفی توزیع گردید. از این تعداد ۳۰ عدد پاسخنامه پس از همتا سازی با گروه مجرم برای تجزیه و تحلیل مورد استفاده قرار گرفت.

ابزار پژوهش

ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه‌ی شخصیتی MMPI-2 شامل ۵۶۲ سؤال که دارای مقیاس‌های روانی F «حساس بد» K «مقیاس اصلاح» L «دروغیاب» و مقیاس‌های بالی‌ی،^۱ HS (هیپوکندریاسیس)،^۲ D (افسردگی)،^۳ HY (هیستری)،^۴ PD (انحراف جامعه سنتیزی)،^۵ MF (علایق مردانگی- زنانگی)،^۶ PA (پارانویا)،^۷ PT (ضعف روانی)،^۸ SC (اسکیزوفرنیا)،^۹ MA (مانیا) و^{۱۰} SI (درون گرایی، برون گرایی اجتماعی) بود. اعتبار گزارش شده حاکی از ضرایب اعتبار متوسط است. ضرایب اعتبار با بازآزمایی بین ۰/۶۷ و ۰/۹۲ برای مقیاس PA و ۰/۷۶ برای مقیاس 0 (SI) و ۰/۸۸ برای مقیاس MF و ۰/۸۴ برای مقیاس Pt.^{۱۱} برای مقیاس SC و ۰/۷۵ برای مقیاس MA و ۰/۸۰ برای مقیاس PD و ۰/۷۴ برای مقیاس HY و ۰/۷۶ برای مقیاس D و ۰/۸۵ برای مقیاس HS بوده است(بوچر و همکاران، ۱۹۸۹).

یافته‌ها

فرضیه‌ی ۱: بین ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم در چهار گروه از نظر مقیاس‌های بالینی MMPI-2 تفاوت وجود دارد.

¹- Hypochondriasis

²- Depression

³- Hysteria

⁴- Psycho- Devient

⁵- Massculariy – Femminity

⁶- Paranoia

⁷- Psychastnia

⁸- Schizophrenia

⁹- Mania

¹⁰- Social – Interoversion

جدول ۱- معنی دار بودن مقیاس F (احساس بد) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۰۰۱	۱۴/۵	۳	۱۳۷/۵۵	۴۰۷۲/۶۷	بین گروهها
		۷۷	۹۳/۵۵	۷۲۰۳/۵	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=14/5$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون از مقدار F جدول بالاتر است، با $P=.0001$ تفاوت میانگین‌های چهار گروه مجرم در این مقیاس معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه‌ی دو به دو میانگین‌های چهار گروه انجام گرفت و گروه چهار (منکرات) و گروه سه (قتل) از گروه یک (سرقت) در مقیاس F متفاوت بودند.

جدول ۲- معنی دار بودن مقیاس K (مقیاس اصلاح) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۱۴	۳/۷	۳	۱۶۱/۱۹	۴۸۳/۵۷	بین گروهها
		۷۷	۴۳/۲۰	۳۳۲۶/۷۰	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=3/7$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) و $p=.14$ تفاوت بین میانگین‌های چهار گروه در این مقیاس (k) معنی دار نیست.

جدول ۳- معنی دار بودن مقیاس L (دروغیاب) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۰۵۱	۲/۶۹	۳	۲۳۸/۰۸	۷۱۴/۲۴	بین گروهها
		۷۷	۸۸/۳۳	۶۸۰۱/۶۶	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=2/69$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون مقدار F بدست آمده از جدول کمتر است، تفاوت معنی داری بین میانگین‌های چهار گروه مجرم در مقیاس «L» وجود ندارد.

جدول ۴- معنی دار بودن مقیاس HS (خودبیمار انگاری) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۰۰۱	۱۱/۲۷	۳	۱۷۶۷/۷۸	۵۸۹/۲۶	بین گروهها
		۷۷	۴۰۲۳/۱۴	۵۲/۲۴	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=11/27$ با درجه‌ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار

جدول بیشتر است، تفاوت بین میانگین های چهار گروه مجرم در مقیاس HS (هیپوکندریاسیس) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه و مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه صورت گرفت و گروه سه (قتل) و گروه دو (اعتیاد) از گروه یک (سرقت) و گروه چهار (منکرات) متفاوت بودند.

جدول ۵- معنی دار بودن مقیاس D (افسردگی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۱۸	۳/۵۵	۳	۲۷۲/۳۵	۸۷۱/۰۴	بین گروهها
		۷۷	۷۶/۶۱	۵۸۹۹/۵۳	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=3/55$ با درجه‌ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از جدول بیشتر است، میانگین چهار گروه مجرم در مقیاس D (افسردگی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه، مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه مجرم صورت گرفت و میانگین گروه سه (قتل) و گروه دو (اعتیاد) از گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۶ - معنی دار بودن مقیاس HY (هیستری) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۲۳۷	۱/۴۳	۳	۷۵/۰۳	۲۲۵/۱۱	بین گروهها
		۷۷	۵۲/۱۴	۴۰۱۴/۸۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=1/43$ با درجه‌ی آزادی (۳ و ۷۷)، چون مقدار F بدست آمده از مقدار

جدول کمتر است، میانگین چهار گروه مجرم در مقیاس HY (هیستری) معنی دار نمی باشد.

جدول ۷- معنی دار بودن مقیاس PD (انحراف جامعه ستیزی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۲۱	۳/۴۱	۳	۲۰۸/۹۱	۶۲۶/۷۴	بین گروهها
		۷۷	۶۱/۲۶	۴۷۷۱/۲۱	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=3/41$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیشتر است، تفاوت بین چهار گروه مجرم در مقیاس Pd (آسیب پذیری اجتماعی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین‌های چهار گروه صورت گرفت و گروه دو (اعتیاد)، گروه سه (قتل) و گروه چهار (منکرات) با گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۸- معنی دار بودن مقیاس MF (مردانگی - زنانگی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۲۰	۳/۴۷	۳	۱۷۰/۸۱۸	۵۱۲۴/۵۴	بین گروهها
		۷۷	۴۹۲/۷۴	۳۷۹۴۱/۰۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=3/47$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳)، چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیشتر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس MF (مردانگی، زنانگی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین‌های چهار گروه صورت گرفت و گروه یک (سرقت) و گروه چهار (منکرات) از گروه دو (اعتیاد) متفاوت بود.

جدول ۹- معنی دار بودن مقیاس PA (پارانویا) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۰۰	۸/۸۹	۳	۶۸۳۰/۰۷	۱۸۹۰/۲۲	بین گروهها
		۷۷	۷۰/۸۲	۵۴۵۳/۲۰	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=8/89$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیشتر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس PA (پارانویا) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین‌های چهار گروه صورت گرفت و گروه دو (اعتیاد)، گروه چهار (منکرات) و گروه سه (قتل) از گروه یک (سرقت)، متفاوت بودند و گروه دو (اعتیاد) از گروه چهار (منکرات)، متفاوت بود.

جدول ۱۰- معنی دار بودن مقیاس Pt (خستگی روانی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰	۱۳/۲۸	۳	۴۲۴/۳۵	۱۲۷۳/۰۹	بین گروهها
		۷۷	۳۱/۹۴	۲۴۵۹/۲۹	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=13/28$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیشتر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس Pt (خستگی روانی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه، مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین‌های چهار گروه صورت گرفت و میانگین گروههای دو (اعتیاد)، سه (قتل)، چهار (منکرات)، با گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۱۱- معنی دار بودن مقیاس SC (اسکیزوفرنی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰	۱۷/۸۰	۳	۹۶۹/۴۸	۲۹۰۸/۴۳	بین گروهها
		۷۷	۵۴/۴۵	۴۱۰۲/۸۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=17/80$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیشتر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس SC (اسکیزوفرنی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین‌های چهار گروه انجام گرفت و میانگین گروه یک (سرقت) از گروههای، دو (اعتیاد)، چهار (منکرات) و سه (قتل) متفاوت بود و میانگین گروه سه (قتل) و گروه چهار (منکرات) از گروه دو (اعتیاد) متفاوت بود.

جدول ۱۲- معنی دار بودن مقیاس MA (مانیا) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰۲	۷/۵۳	۳	۴۳۶/۴۳	۱۳۰۹/۳۰	بین گروهها
		۷۷	۵۷/۹۰	۴۴۵۸/۵۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=7/53$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیشتر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس MA (مانیا) معنی دار است و با استفاده از آزمون شفه مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین‌های چهار گروه انجام گرفت و میانگین گروه دو (اعتیاد)، گروه چهار (منکرات) و گروه سه قتل از گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۱۳ - معنی دار بودن مقیاس SI (درون گرایی اجتماعی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه‌ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰/۰۰۲۸	۵/۱۱	۳	۴۵۹/۱۲	۱۳۷۷/۳۷	بین گروهها
		۷۷	۸۹/۴۱	۶۹۳۱/۳۷	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=5/11$ با درجه‌ی آزادی (۷۷ و ۳) چون مقدار F بدست آمده از مقدار

جدول بیشتر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس SI (درون گرایی اجتماعی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه، مقایسه‌ی دو به دو بین میانگین‌های چهار گروه صورت گرفت، گروه یک (سرقت) و گروه چهار (منکرات)، با گروه دو (اعتیاد) متفاوت بودند.

فرضیه‌ی ۲: ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم با زنان غیر مجرم متفاوت است. برای متغیرهای روایی و بالینی مقایسه‌ی میانگین بین دو گروه مجرم و غیر مجرم با استفاده از t-test انجام گرفت.

جدول ۱۴ - مقایسه‌ی میانگین مقیاس F (احساس بد) در گروه مجرم و غیر مجرم

p	درجه‌ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/۰۰۰۱	۱۰۹	۸/۹۹	۱۱/۸۷	۷۲/۱۳	۸۱	مجرم
			۵/۰۴	۵۰/۶۲	۳۰	غیر مجرم

بر اساس جدول ۱۴، $t=8/99$ با درجه‌ی آزادی ۱۰۹ و $p=1/۰۰۰۱$ تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس روایی F (احساس بد) معنی دار است.

برای مقیاس روایی K (مقیاس اصلاح)، $t=1/۵۴$ ، با درجه‌ی آزادی ۱۰۹ و $p=1/۱۲۷$ تفاوت معنی دار بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم ملاحظه نشد.

برای مقیاس روایی L (دروغیاب)، $t=4/۴۹$ ، با درجه‌ی آزادی ۱۰۹ و $p=1/۶۲۸$ تفاوت معنی دار بین دو گروه مجرم و غیر مجرم ملاحظه نشد.

جدول ۱۵ - مقایسه‌ی میانگین مقیاس بالینی HS (خود بیمارانگاری) در گروه مجرم و غیر مجرم

p	درجه‌ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/۰۰۰۱	۱۰۹	۴/۳۰	۸/۵۰	۷۲/۲۷	۸۱	مجرم
			۶/۵۵	۶۴/۸۹	۳۰	غیر مجرم

بر اساس جدول ۱۵، $t=4/30$ ، با درجه ی آزادی 10.9 و $p=0.0001$ تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی HS (هیستری) معنی دار است. برای مقیاس بالینی D (افسردگی)، $t=58/56$ ، با درجه ی آزادی 10.9 و $p=0.056$ ، تفاوت معنی دار بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم ملاحظه نشد.

جدول ۱۶- مقایسه ی میانگین HY (هیستری) در گروه مجرم و غیر مجرم

p	درجه ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/0001	10.9	3/89	7/28	53/73	81	مجرم
			8/06	47/50	30	غیر مجرم

بر اساس جدول ۱۶، $t=3/89$ ، با درجه ی آزادی 10.9 و $p=0.0001$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی Hy (هیستری) معنی دار است.

جدول ۱۷- مقایسه ی میانگین مقیاس Pd (انحراف جامعه ستیزی) در گروه مجرم و غیر مجرم

p	درجه ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/0001	10.9	6/53	8/17	71/37	81	مجرم
			7/70	60/14	30	غیر مجرم

بر اساس جدول ۱۷، $t=6/53$ ، با درجه ی آزادی 10.9 و $p=0.0001$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی Pd (جامعه ستیزی) معنی دار است. برای مقیاس بالینی MF (مردانگی-زنانگی)، $t=68/50$ ، با درجه آزادی 10.9 و $p=0.050$ ، تفاوت بین دو گروه مجرم و غیر مجرم معنی دار نمی باشد.

جدول ۱۸- مقایسه ی میانگین مقیاس PA (پارانویا) در گروه مجرم و غیر مجرم

P	درجه ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/0001	10.9	6/57	9/58	67/12	81	مجرم
			9/56	53/32	30	غیر مجرم

بر اساس جدول ۱۸، $t=6/57$ ، با درجه ی آزادی 10.9 و $p=0.0001$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی Pa (پارانویا) معنی دار است.

جدول ۱۹- مقایسه‌ی میانگین مقیاس **Pt** (خستگی روانی) در گروه مجرم و غیر مجرم

P	درجه‌ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/۰۰۲	۱۰۹	۳/۱۲	۶/۸۳	۵۷/۶۸	۸۱	مجرم
			۷/۲۱	۵۳/۰۵	۳۰	غیر مجرم

بر اساس جدول ۱۹، $t=3/12$ ، با درجه‌ی آزادی ۱۰۹ و $p=0/002$ ، تفاوت بین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی **Pt** (خستگی روانی) معنی دار است.

جدول ۲۰- مقایسه‌ی میانگین مقیاس **SC** (اسکیزوفرنیا) در گروه مجرم و غیر مجرم

p	درجه‌ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/۰۰۰۱	۱۰۹	۵/۶۷	۹/۴۲	۶۳/۵۳	۸۱	مجرم
			۷/۴۹	۵۲/۶۹	۳۰	غیر مجرم

بر اساس جدول ۲۰، $t=5/67$ ، با درجه‌ی آزادی ۱۰۹ و $p=0/0001$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی **SC** (اسکیزو فرنیا) معنی دار است.

جدول ۲۱- مقایسه‌ی میانگین مقیاس **MA** (مانیا) دو گروه مجرم و غیر مجرم

P	درجه‌ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/۰۰۰۱	۱۰۹	۵/۰۸	۸/۴۹	۶۵/۴۹	۸۱	مجرم
			۸/۶۴	۵۶/۲۴	۳۰	غیر مجرم

بر اساس جدول ۲۱، $t=5/08$ ، با درجه‌ی آزادی ۱۰۹ و $p=0/0001$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی **MA** (مانیا) معنی دار است.

جدول ۲۲- مقایسه‌ی میانگین مقیاس **SI** (درون گرایی اجتماعی) دو گروه مجرم و غیر مجرم

P	درجه‌ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/۰۴	۱۰۹	۲/۰۸	۱۰/۱۸	۵۲/۳۱	۸۱	مجرم
			۹/۳۸	۴۸/۸۸	۳۰	غیر مجرم

بر اساس جدول ۲۲، $t=2/08$ ، با درجه‌ی آزادی ۱۰۹ و $p=0/04$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی (درون گرایی اجتماعی) معنی دار است.

بحث و نتیجه گیری

یافته های جدول شماره یک نشان میدهد که در مقیاس روایی F بین گروه های مجرم تفاوت وجود دارد. این مقیاس طرز تفکر نامعمول یا غیرستنتی را اندازه می گیرد. یافته های بالا با نتایج مطالعه اسکات و همکاران (۱۹۷۷) که نشان داد زنان مجرم که از حکومیت فرار کرده بودند دارای نمرات بالاتری در مقیاس F بودند، همسو است (اسکات، نورمن، ۱۹۷۷).

یافته های جدول ۲ نشان می دهد که در مقیاس K بین گروه های مجرم تفاوت معنی دار وجود ندارد. مقیاس K کشف حالت دفاعی در افراد را که از آگاهی و مهارت شناختی برخوردارند، اندازه می گیرد. بنظر کارسون (۱۹۶۹) نمره ی K بلند بویژه در مورد زنان، با احتمال پایین بزهکاری رابطه دارد (دک ورت، جین سی، ۱۹۹۴)، یعنی می تواند یک رابطه ی معکوس بین نمره ی K و میزان بزهکاری وجود داشته باشد که شواهد بدست آمده در جهت تایید نظر کارسون است. هر چه میزان خودافشایی افراد بیشتر باشد، شاید تنش های کم تری را تجربه کنند و طبیعتاً جرم کم تری را مرتکب شوند و هر چه میزان خودافشایی فرد کم تر باشد و میزان K پایین باشد، فرد در فشار بیشتر قرار می گیرد و به احتمال زیاد، جرم بیشتری را مرتکب می شود.

یافته های جدول ۳ نشان دهنده ی این است که تفاوتی معنی دار در مقیاس L (دروغیاب) بین گروه های مجرم یافت نمی شود. البته نتایج با مطالعه ی اسکات و همکاران (۱۹۷۷) روی زنان مجرم بوسیله ی MMPI همسو نمی باشد (دک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۴ نشان دهنده ی این است که در مقیاس بالینی HS (هیستری) بین گروه های مجرم تفاوت وجود دارد، گروه مجرمین قتل و اعتیاد نسبت به دو گروه دیگر دارای برافراشتگی بیشتری در این مقیاس اند. برافراشتگی این مقیاس اغلب نشان دهنده ی لجاجت و خود محوری می باشد. گروه هایی که دارای کد (۱۰۴) و یا (۱۰۴) بودند، نظیر گروه اعتیاد، قتل و منکرات افرادی سرکش و متمندند که ممکن است آن را به گونه ی مستقیم بروز ندهند. آن ها به بدینی، بدخلقی شکوه گری و ناراضیابی گرایش دارند. این یافته ها با مطالعه ی فارینگتون که دریافت زد و خورد و دعوا در دوران کودکی به گونه ای ثابت و پیوسته با خشونت دوران بزرگسالی همراه است و مطالعه ی رس هیون که مشاهده نمود آن هایی که همواره خشونت گرا بودند، احتمال بیشتری دارد که بزهکار شوند، همسو می باشد (نقل از دک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۵ نشان می دهد که میانگین مقیاس D (افسردگی) در بین چهار گروه مجرم معنی دار است و آزمون مقایسه ای شفه نشان دهنده ی این است که میانگین گروه قتل و اعتیاد از گروه سرقت (یک) بیشتر است. این مقیاس نگرش افراد را نسبت به خود و روابطشان با دیگران در زمان حال اندازه گیری می کند. با توجه به نتایج بدست آمده بین مدت حکومیت و نمره ی متغیر

D (افسردگی) رابطه‌ی خطی مستقیم معنی دار وجود دارد و از آنجا که مدت محاکومیت در گروه سرقت نسبت به گروه اعتیاد و قتل کم تر است، شاید یکی از علل تفاوت در این مقیاس باشد و دیگر این که به احتمال زیاد، گروه اعتیاد و قتل نسبت به گروه سرقت دارای احساس رضایت و امنیت خاطر کم تری هستند. رایلی و مک کرانی بین مقیاس خود انتقادگری پرسشنامه‌ی تجارت افسردگی و شدت افسردگی بویژه در مورد زنان همبستگی مثبت و معنی داری پیدا کردند، بنابراین امکان دارد که تفاوت گروه اعتیاد و قتل با سایر گروهها به علت تجربه افسردگی بیش تر و سرزنش بیش تر خود در این دو گروه باشد (نقل از داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته‌های جدول ۶ نشان می‌دهد که در این مقیاس HY (هیستری) بین گروههای مجرم تفاوت معنی دار وجود ندارد. این مقیاس میزان انکار مشکل را اندازه گیری می‌کند در مطالعه‌ی «مک کری و چارلز» (۱۹۷۴) نمره‌ها و نیمرخ MMPI برای مختلفانی که حملات تهدیدی داشتند، پایین تر از زنان غیرمهاجم بود، یعنی درصد انکار پایین تراز زنان غیرمهاجم بود (نقل از مایکل بست (۱۹۷۷) (اسکات و نورمن، ۱۹۷۷).

یافته‌های جدول ۷ نشان دهنده‌ی این است که در این مقیاس (PD) (آسیب پذیری اجتماعی) بین گروههای مجرم تفاوت معنی دار وجود دارد. میانگین سه گروه منکرات، قتل، اعتیاد از گروه سرقت بیش تر بود، زنان دارای نمره‌های بالا به عنوان افرادی که به آسانی برآشته می‌شوند، خصوصیت گر، حسود و کسانی که کنار آمدن با آنان دشوار است توصیف می‌شوند و کسانی که نمره‌هایشان در حد این برآورانشگی باشد، نمی‌توانند از پیش برنامه ریزی کنند و معمولاً پیامد کارهایشان را نادیده می‌گیرند و از آن‌ها پند نمی‌گیرند. یافته‌های پژوهش با یافته‌های مونا چزی و هاتاوی، آندرسون و هل کومپ همسو می‌باشد (نقل از اسکات، نورمن، ۱۹۷۷).

یافته‌های جدول ۸ نشان می‌دهد که بین میانگین چهار گروه مجرم در این مقیاس «MF» تفاوت معنی دار وجود دارد و هر سه گروه قتل، منکرات و سرقت با گروه اعتیاد متفاوتند. نمره‌های برآورانشته (بالاتر از ۵۰ برای زنان) معمولاً نشان می‌دهد که علاقه ندارند به عنوان زن تلقی شوند، نیمرخ زنی که مقیاس ۵ (MF) او کوتاه و مقیاس ۴ (PD) او بلند است (مانند گروه اعتیاد) نشان دهنده‌ی این است که جنسیت خود را برای دستکاری و کنترل مردان بکار می‌برد (داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴). برآورانشگی این مقیاس برای گروه سرقت با یافته‌های شوماخر (۱۹۹۰) همسو می‌باشد زیرا سرقت به صورت مستقیم کیفیت زنانگی را توصیف نمی‌کند، بنابراین بنظر می‌رسد که گروه قتل و منکرات با هویت خود راحت و گروه سرقت نسبت به نقش جنسی خود بی‌علاقة است و گروه اعتیاد نیز مقلد رفتار سنتی زنانه نمی‌باشد. می‌توان با رعایت سایر شرایط MF پایین

را جهت گرایش به اعتیاد و MF متوسط را جهت گرایش به سرقت شناخت. یافته های بالا با یافته های مک کرری و چارلز که نشان دادند زنانی که دارای حملات تهدیدی می باشند، دارای MF پایین اند، همسو نمی باشد (شوماخر، ۱۹۹۰).

یافته های جدول ۹ نشان می دهد که میانگین بدست آمده در چهار گروه مجرم برای مقیاس PA (پارانویا) معنی دار است. میانگین سه گروه اعتیاد، قتل، سرقت نسبت به گروه منکرات بیشتر است. این مقیاسی است که شخص به گونه ای معمول فرافکنی و بروانی کردن را به عنوان ساز و کار دفاعی بکار می برد. این برافراشتگی (PA) معمولاً مشخصه ای کسانی است که مرتكب اشتباهاتی می شوند که به دیگران ضرر می زند (کارسون ۱۹۶۹). این یافته ها با پژوهش پاتنون و جمیز (۱۹۷۴) که می گویند بین مردان و زنان زندانی، زن ها میانگین بالایی در مقیاس های PA داشتند، همسو می باشد.

کد ۸ و ۶ (PA, SC) برافراشتہ در گروه اعتیاد نشان دهنده ای احساس شدید حقارت و نایمنی بوده و نسبت به دیگران بدگمان و بی اعتمادند. گراهام (۱۹۷۷) (داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

نوجوانانی که جهت درمان مراجعه کرده و دارای کد ۸ و ۶ (PA, SC) یا ۶ و ۸ (SC, PA) بودند، افرادی تند مزاج و معمولاً دارای هوش متوسط بوده و اغلب از مواد مخدر استفاده می کردند (داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

برافراشتگی کد ۶-۹ (PA, MA) در گروه قتل و اعتیاد با یافته های مارکس و همکاران (۱۹۷۴) همسو می باشد (داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۱۰ نشان می دهد که میانگین چهار گروه مجرم در این مقیاس pt (ضعف روانی) دارای تفاوتی معنی دارند. میانگین گروههای اعتیاد، قتل و منکرات با گروه سرقت متفاوت است. این مقیاس به اعتماد به نفس پایین، حساسیت بی مورد و دمدمی بودن مربوط است. این یافته ها با یافته های گوسوب و میچل (۱۹۷۷) و اسکات و نورمن (۱۹۸۳) همسو می باشد.

یافته های جدول ۱۱ نشان می دهد که میانگین چهار گروه مجرم در این مقیاس SC (اسکیزوفرنیا) دارای تفاوتی معنی دار است. میانگین گروه اعتیاد، قتل و منکرات از گروه سرقت بیشتر است و میانگین گروه اعتیاد از چهار گروه دیگر بیشتر است. این مقیاس گم گشتگی ذهنی را می سنجد. این یافته ها با یافته های مگارکی و بوهمن و هاتون و همکاران (۱۹۹۳) که نشان دادند گروههای برهکار پریشان اغلب در این مقیاس دارای برافراشتگی هستند، همسو می باشد. دارندگان کد ۸-۹ SC، MA (اعتیاد) ممکن است دارای بحران هویتی باشند که شخص به دلیل آن نمی داند کیست یا چه کاره است (کالدول، ۱۹۷۲) (نقل از داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته‌های جدول ۱۲ نشان می‌دهد که میانگین بدست آمده در چهار گروه مجرم در مقیاس MA (مانیا) تفاوت معنی دار در بین چهار گروه مجرم دارد. نمره‌های هر سه گروه اعتیاد، قتل و منکرات با گروه سرفت تفاوت دارند؛ این مقیاس خودمحوری، تکبر و تحیریک پذیری را می‌سنجد و نشانگر انرژی روانی است. برافراشتگی مقیاس‌های دهنده نشان دهنده‌ی جهتی است که انرژی در آن صرف خواهد شد؛ برای مثال ترکیب بلند ۹ و ۴ (PD-MA) (گروه قتل و اعتیاد) بدین معناست که شخصی آشکارا با کسی یا چیزی می‌جنگد. این یافته‌ها با یافته‌های ویکلی و کینگ که بیان می‌دارند زنان با پیشینه‌ی فعالیت بزهکارانه و سوء مصرف باربیتورات‌ها دارای برافراشتگی در این مقیاس اند (نقل از داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴)، همسو می‌باشد. یافته‌های (اسکات، نورمن، ۱۹۷۷) نیز یافته‌های بالا را تایید می‌کنند.

یافته‌های جدول ۱۳ نشان دهنده‌ی این است که میانگین بدست آمده در مقیاس SI (درون گرایی اجتماعی) بین چهار گروه مجرم دارای تفاوت معنی دار است. میانگین گروه اعتیاد از گروه سرفت و منکرات بیشتر است. این یافته‌ها با یافته‌های (پانتون، جیمز، ۱۹۷۴) همسو می‌باشد.

با بررسی نتایج بدست آمده هر چهار گروه مجرم در مقیاس‌های HS هیپوکندریاسیس و PD (آسیب پذیری اجتماعی) دارای برافراشتگی باز ند. $T > 65$ HS، $T < 65$ PD می‌باشد. افزون بر این، هر چهار گروه دارای نیمرخ‌هایی متفاوتند. برای مثال برافراشته بودن HS، $T < 65$ همراه با میانگین برافراشتگی MF نشانگر گرایش فرد به سرفت است.

هر سه گروه قتل، اعتیاد و منکرات افزون بر برافراشته بودن HS، $T < 65$ در مقیاس‌های F, MA, PA دارای برافراشتگی بازند. $T < 65$ F, MA, PA نشان دهنده‌ی افرادی است که احتمال گرایش به جرایم منکراتی، قتل و اعتیاد داشته باشند.

در کنار این نیمرخ بالینی میانگین برافراشتگی PT, SI و برافراشتگی پایین MF میزان ارتکاب به اعتیاد را افزایش می‌دهد.

هر دو گروه قتل و منکرات در مقیاس‌های بالینی و روایی F, MA, PA, PD, HS دارای برافراشتگی باز $T < 65$ هستند. بنظر می‌رسد که مسایل منکراتی در زنان زمینه ساز ارتکاب قتل در آنان باشد. یافته‌های بالا با پژوهش‌های اسکات و همکاران (۱۹۷۷) لیتون، ولاسکوئر و کالاهان و کاریلو، مگارکی و آندرسون و هل کومپ (۱۹۸۳) همسو می‌باشد (نقل از داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

مقایسه‌ی میانگین‌های گروه مجرم و غیر مجرم با استفاده از آزمون t (جدول‌های ۱۴ تا ۲۲)، نشان دهنده‌ی تفاوت بین گروه مجرم و غیر مجرم و تایید فرضیه‌ی دوم پژوهش است. گروه

مجرم در مقیاس های HS,PD,SC,MA,PA,F نسبت به گروه غیر مجرم دارای تفاوت معنی دارند. با توجه به پژوهش های "لینون"، گروهی از مجرمان زندانی بزرگسال و جوان بزهکار در مقیاس های PD,SC,MA نمره ای بالا داشتند. نتایج اندازه گیری "هاتاوی و مونا چزی" نشان دهنده ای بیش ترین تفاوت در میان بزهکاران و غیر بزهکاران از راه مقیاس PD بود. نتایج بدست آمده از آزمون MMPI در تشخیص بزهکاران از غیر بزهکاران به وسیله ای "والدو و دنیز" برای مقیاس PD از ۲۹ مورد مشاهده در ۲۸ مورد برای این مقیاس تفاوت وجود داشت (نقل از شوماخر، د-ج، ۱۹۹۶).

پیشنهادها

با توجه به شمار زیاد سئوالات پرسشنامه، وقت گیر بودن تکمیل آن و عدم همکاری افراد در پاسخ به سئوالات، پیشنهاد می گردد که از پرسشنامه‌ی شخصیتی دیگر با حجم کم تر سئوالات نظری SCL-۹۰ یا فرم کوتاه MMPI در پژوهش استفاده شود تا شاید بتوان تا حدود زیادی توجه و همکاری افراد را به پاسخ دادن جلب نمود.

همچنین پیشنهاد می گردد که این پژوهش در محدوده ای گسترده‌تر (چند شهر بزرگ) صورت گیرد، تا مشخص شود آیا نیمرخ بالینی موجود مورد تایید قرار می گیرد. همچنین می توان بین ویژگی شخصیتی زنان و مردان مجرم نیز مقایسه ای انجام داد تا مشخص شود آیا نیمرخ بالینی مردان و زنان مجرم با یکدیگر شباهت دارد یا ندارد.

منابع

- ۱- حیدریان، م. ۱۳۴۶. روان شناسی و جامعه شناسی جنایی، تهران، جلد اول، انتشارات دهدخا.
- ۲- داک ورث، ج. س. و دیگران. ۱۹۹۴، راهنمای تفسیر MMPI و ۲- MMPI، ترجمه حسن پاشا
- ۳- شریفی و دیگران. ۱۳۷۸. چاپ چهارم، انتشارات سخن.
- ۴- کی نیا، م. ۱۳۷۴. روان شناسی جنایی، تهران، جلد اول و دوم، انتشارات رشد.
- ۵- نوبهار، ر. ۱۳۷۷. زمینه جرم شناسی، تهران و انتشارات گنج دانش.
- 5- Anderson,W.,&Holcomb.W.R.(1983)Accused murderers; Five MMPI Personality types.Journal of ClinicalPsychology.
- 6- Butcher, J., N.Dahlstrom, W.G.,Graham, J.R.Tellegen, A, & Kaemmer, B. (1989). M MMPI-2 (MinnesotaMutiphasicpersonality Inventory-2)University of Minnesota Press.

- 7- Butcher , J,N, Graham, I,R, William S.C.L.&Ben-Porath , Y.S. (1989) Development and use of the MMPI-2 content scale .Minneapolis;university of Minnesota Press.
- 8- Caldwell,A.(1972).Families of MMPI Pattern types .Paper Presented at the Seventh Annual Symposium on the MMPI.Mexico City,Mexico.
- 9- Carson,R,(1969).Interpretative manual to the MMPI.In J .Butcher(E.d).MMPI:Research developments and clinical application(pp.279-296).New York:McGraw-hill.
- 10- Ezzo .Frank R , Pinsoneault;Terry B & Evans .Thomas M. (2007).Comparison of MMPI-2profiles between childmaltreatment cases and two types of custody cases.Journal of Forensic Psychology,7,29-43.
- 11- Graham,J(1977)The MMPI:A practical guide.New York:Oxford University Press.
- 12- Gossop-Michael-R,Eysenck,Sybil-B(1983)Drugdependence and personality among female addicts./Personality and Individual Differences;vol4(2): 207-209.
- 13- Hutton,H.F.Miner,M.H.Blades,J.R.&Langfeldt.V.C.(1992)Psychiatric inpatient MMPI Profiles:An exploration for potential racial bias.Journal of CounselingPsychology.vol,37, 213-215.
- 14- Knisely Janet S.; Barker.Sandra B.; Ingersoll. Karen S. &.Dawson.Kathryn .S (2000)Psychopathology in substansce abusing women reporting childhood sexual abuse.Journal of Addictive Diseases,19.31-34.
- 15- Mcceary,Charles-P. (1976),trait and type differences among male and female assaultive and non assaultive offenders/Journal of Personality assessment Dec;Vol 40(6):617-621.
- 16- Panton – James – H/(1974) , Personality differences between male and female prison inmates measured by the MMPI /Crimminal – Justice and Bchavior /Dec; vol (4): 332-339.
- 17- Shomokher . D.J (1990) , Theories of dlelinquency, second edition – New York / Oxford University Press.
- 18- Scott-Norman-A;Mount,Michael;Patricie-s.(1977) MMPI and demographic correlates and Prediction of female prison escape./Criminal-Justice and Behavior.Sep;Vol 4(3):285-300.
- 19- Sheri.T;Frederick.S&Ghahramanlou H,(2009).An empirical study of the perspnality characteristics of internet sex offenders.Journal of Sexual Aggression,15,139-148.

